

voor hetzelfde gehoor waarvoor Rost gesproken had, en knoopte toen bij de nota over de 'Europese statenbond' aan die hij in augustus voor Hitler geschreven had. 'Niemand zal er aan twifelen', zei Mussert, 'dat Hitler de verantwoordelijkheid zal dragen voor de volkerenordering in het Germaanse ras . . . Ik heb echter de overtuiging dat de *Führer*, alvorens zijn beslissing te nemen, het Nederlandse volk' (d.w.z. hem, Mussert) 'zal willen horen om met de belangen van het Nederlandse volk ten volle rekening te houden.' Ook Mussert ging, zoals Rost vóór hem gedaan had (en Hitler vóór beiden), een lang historisch overzicht geven. 'De laatste tientallen jaren', zo betoogde hij aan het einde daarvan, 'waren wij verworden tot bijwagen van onze aartsvijanden Engeland en Frankrijk . . . En wat de deur dicht deed, dat was de Joodse overheersing die met sprongen toenam en ons volk op eigen bodem in volkomen slavernij en ontaarding zou doen vergaan. Daarom zeg ik u: Hitler is nog maar juist bijtijds gekomen . . . De nederlaag van Duitsland' (merkwaardig is het dat Mussert daar op dat moment in de oorlog toch als mogelijkheid van repte!) 'zou betekenen chaos en ondergang van Europa. Daarom past ons grote dankbaarheid aan God dat Hij voor alle Germaanse volkeren een man gezonden heeft van een formaat als eens in de duizend jaar in verschijning treedt' ('*in Erscheinung tritt*' – Musserts Nederlands ging er niet op vooruit) – een man 'die het Duitse volk tot een eenheid heeft gesmeed en daarenboven een geniaal aanvoerder in de oorlog is.' Voortaan zouden méér Nederlanders onder die geniale veldheer aan de oorlog kunnen deelnemen: hun plaats was dan in de *Standarte 'Westland'*, onderdeel van de *Division 'Wiking'*. 'Ik acht mij gelukkig', zei Mussert, 'de verantwoordelijkheid voor het zenden van een Nederlands bataljon op mij te hebben kunnen nemen.'

Hij eindigde met te spreken over de herordering van Europa en Nederland. Nederlands 'culturele zelfstandigheid' mocht niet aangetast worden, maar op militair en economisch gebied zou Duitsland de toon aangeven. 'De Nederlands-Franse grens' (m.a.w.: Vlaanderen diende bij Nederland gevoegd te worden) moest een eind zuidwaarts opgeschoven worden, 'dat is de beste waarborg', verklaarde Mussert, 'voor het militair samengaan in de Germaanse Statenbond . . . Zo zie ik de toekomstmogelijkheid in grote lijn. Een fata morgana? Misschien' (weer die twijfel). 'De toekomst is niet meer in onze hand: God regeert het Al; Hitler zie ik als een werktuig in Zijn hand. Kameraden, vereend zullen wij naar eer en geweten ons best doen. Bidt, werkt en hebt vertrouwen. Houzee!'¹

¹ De tekst van Musserts toespraak (NSB, 15 e) werd in gestencilde vorm verspreid.